

Kapittel 8 Kapitalbehov og finansiering

Oppgaver side 226 - 228

Oppgave 8.6

Ane Eline driver familiebedriften Urdal AS i Sokndal. De driver en liten kafé og cateringvirksomhet i Sogndalstrand. I tillegg selger de diverse økologiske og kortreiste matprodukter.

Urdal AS har følgende regnskapstall:

Kundefordringer	kr 120 000
Bankinnskudd	kr 230 000
Skyldig merverdiavgift	kr 49 000
Leverandørgjeld	kr 257 000
Forretningsbygg	kr 4 200 000
Varelager	kr 600 000
Kassekreditt	kr 339 000
Pantelån	kr 3 100 000
Kontanter	kr 5 000
Inventar	kr 250 000
Egenkapital	kr 1 660 000

- Sett opp en oversikt over eiendeler, oppdelt i anleggsmidler og omløpsmidler.
- Lag en oversikt over hvordan Urdal AS har finansiert eiendelene, oppdelt i egenkapital, langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld
- Hva utgjør egenkapital prosenten?
- Hva er arbeidskapitalen i kroner?
- Hva er arbeidskapitalen i prosent av varelageret?
- Hva er likviditetsgrad 1?
- Hva er likviditetsgrad 2?

Løsningsforslag oppgave 8.6

KAPITALBEHOV		FINANSIERING	
<i>Anleggsmidler</i>		<i>Egenkapital</i>	kr 1 660 000
Bygning	kr 4 200 000		
Inventar	kr 250 000	<i>Langsiktig gjeld</i>	
Sum anleggsmidler	kr 4 450 000	Pantelån	kr 3 100 000
<i>Omløpsmidler</i>		<i>Kortsiktig gjeld</i>	
Varelager	kr 600 000	Leverandørgjeld	kr 257 000
Kundefordringer	kr 120 000	Kassekreditt	kr 339 000
Bankinnskudd	kr 230 000	Skyldig mva.	kr 49 000
Kontanter	kr 5 000	Sum kortsiktig gjeld:	kr 645 000
Sum omløpsmidler	kr 955 000		
SUM EIENDELER	kr 5 405 000	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 5 405 000

Oppgave 8.6 - Excel-fil

- Urdal AS har kr 5 405 000 i kapitalbehov, fordelt på kr 4 450 000 i anleggsmidler og kr 955 000 i omløpsmidler.

b) Urdal AS har finansiert kapitalbehovet på kr 5 405 000 ved kr 1 660 000 i egenkapital, kr 3 100 000 i langsiktig gjeld og kr 645 000 i kortsiktig gjeld.

c) Formel 8.7 Egenkapitalprosent

$$\text{Egenkapitalandel \%} = \frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum total kapital}} \cdot 100 = \frac{\text{kr } 1\,660\,000}{\text{kr } 5\,405\,000} \cdot 100 = \underline{\underline{31\%}}$$

d) Formel 8.9 Arbeidskapital

$$\text{Arbeidskapital (AK)} = \text{Omløpsmidler (OM)} - \text{Kortsiktig gjeld (KG)} = \text{kr } 955\,000 - \text{kr } 645\,000 = \underline{\underline{\text{kr } 310\,000}}$$

Formel 8.10 Arbeidskapital

$$\text{Arbeidskapital (AK)} = \text{Langsiktig kapital (EK + LG)} - \text{Anleggsmidler (AM)} = (\text{kr } 1\,660\,000 + \text{kr } 3\,100\,000) - \text{kr } 4\,450\,000 = \underline{\underline{\text{kr } 310\,000}}$$

e) Formel 8.11 Arbeidskapital i prosent av varelageret

$$\text{AK i \% av varelageret} = \frac{\text{AK}}{\text{Varelager}} \cdot 100 = \frac{\text{kr } 310\,000}{\text{kr } 600\,000} \cdot 100 = \underline{\underline{52\%}}$$

f) Formel 8.12 Likviditetsgrad 1 = $\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}} = \frac{\text{kr } 955\,000}{\text{kr } 645\,000} \cdot 100 = \underline{\underline{148\%}}$

g) Formel 8.13 Likviditetsgrad 2 = $\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Varelager}}{\text{Kortsiktig gjeld}} = \frac{\text{kr } 955\,000 - \text{kr } 600\,000}{\text{kr } 645\,000} \cdot 100 = \underline{\underline{55\%}}$

Oppgave 8.7

Johan Emil i Henriksens regnskap og revisjon skal beregne noen tall for kunder.

1. Karlsten AS beregner et varekjøp inkludert merverdiavgift på kr 6 250 000. Alt varekjøp er på kreditt, og den gjennomsnittlige kredittiden er på 30 dager.
2. Myklebust Båtservice har en salgsinntekt på kr 4 200 000 eksklusiv merverdiavgift. Avansen er 60 %. Gjennomsnittlig kredittid er 20 dager. Alt varekjøp er på kreditt.
3. Idas Blomster har en salgsinntekt på kr 3 750 000 inklusiv merverdiavgift, Bruttofortjenesten er beregnet til 50 %. Gjennomsnittlig kredittid er 10 dager.
4. TR Osland storkiosk på Søyland har en salgsinntekt på kr 5 000 000 inklusiv merverdiavgift. Avansen er beregnet til 90 %. Gjennomsnittlig kredittid er 20 dager.

Hvor mye kapital blir finansiert gjennom leverandørgjelden i de ulike bedriftene?

Løsningsforslag oppgave 8.7

1. Karlsten AS beregner et varekjøp inkludert merverdiavgift på kr 6 250 000. Alt varekjøp er på kreditt, og den gjennomsnittlige kredittiden er på 30 dager.

$$\text{Formel 8.5 Omløpshastighet}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{360 \text{ dager}}{\text{Kredittid dager}} = \frac{360 \text{ dager}}{30 \text{ dager}} = \underline{\underline{12}}$$

$$\text{Formel 8.6} \quad \text{Gjennomsnitt}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{\text{Kredittkjøp m. mva.}}{\text{Omløpshastighet leverandørgjeld}} = \frac{\text{kr } 6\,250\,000}{12} = \underline{\text{kr } 520\,833}$$

2. Myklebust Båtservice har en salgsinntekt på kr 4 200 000 eksklusiv merverdiavgift. Avansen er 60 %. Gjennomsnittlig kredittid er 20 dager. Alt varekjøp er på kreditt.

Vi må finne varekjøpet. Vi kjenner salgsinntekt u. mva. kr 4 200 000 og avanse på 60 % eller 0,6.

$$\text{Varekjøp u. mva: } \frac{\text{kr } 4\,200\,000}{1,6} = \underline{\text{kr } 2\,625\,000}$$

$$\text{Varekjøpet m. mva.: } \text{kr } 2\,625\,000 \cdot 1,25 = \underline{\text{kr } 3\,281\,250}$$

$$\text{Formel 8.5} \quad \text{Omløpshastighet}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{360 \text{ dager}}{\text{Kredittid dager}} = \frac{360 \text{ dager}}{20 \text{ dager}} = \underline{18}$$

$$\text{Formel 8.6} \quad \text{Gjennomsnitt}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{\text{Kredittkjøp m. mva.}}{\text{Omløpshastighet leverandørgjeld}} = \frac{\text{kr } 3\,281\,250}{18} = \underline{\text{kr } 182\,291}$$

3. Idas Blomster har en salgsinntekt på kr 3 750 000 inklusiv merverdiavgift. Bruttofortjenesten er beregnet til 50 %. Gjennomsnittlig kredittid er 10 dager.

$$\text{Varekjøp m. mva: } \text{kr } 3\,750\,000 \cdot (1 - 0,5) = \underline{\text{kr } 1\,875\,000}$$

$$\text{Formel 8.5} \quad \text{Omløpshastighet}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{360 \text{ dager}}{\text{Kredittid dager}} = \frac{360 \text{ dager}}{10 \text{ dager}} = \underline{36}$$

$$\text{Formel 8.6} \quad \text{Gjennomsnitt}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{\text{Kredittkjøp m. mva.}}{\text{Omløpshastighet leverandørgjeld}} = \frac{\text{kr } 1\,875\,000}{36} = \underline{\text{kr } 52\,083}$$

4. TR Osland storkiosk på Søyland har en salgsinntekt på kr 5 000 000 inklusiv merverdiavgift. Avansen er beregnet til 90 %. Gjennomsnittlig kredittid er 20 dager.

$$\text{Varekjøp m. mva.: } \frac{\text{kr } 5\,000\,000}{(1+0,9)} = \underline{\text{kr } 2\,631\,579}$$

$$\text{Formel 8.5} \quad \text{Omløpshastighet}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{360 \text{ dager}}{\text{Kredittid dager}} = \frac{360 \text{ dager}}{20 \text{ dager}} = \underline{18}$$

$$\text{Formel 8.6} \quad \text{Gjennomsnitt}_{\text{leverandørgjeld}} = \frac{\text{Kredittkjøp m. mva.}}{\text{Omløpshastighet leverandørgjeld}} = \frac{\text{kr } 2\,631\,579}{18} = \underline{\text{kr } 146\,199}$$

Oppgave 8.8

Anders tenker å etablere Rasmussens Fargeglede AS sammen med sin far. De skal innom DnB og søke om lån, og i den forbindelse har de satt opp følgende kapitalbehov og forslag til finansiering:

KAPITALBEHOV		FINANSIERING	
Anleggsmidler:		Egenkapital:	kr 400 000
Lokaler	kr 2 200 000		
Bil	kr 400 000	Langsiktig gjeld:	
Inventar	kr 300 000	Pantelån	kr 2 200 000
Sum anleggsmidler:	kr 2 900 000		
		Kortsiktig gjeld:	
Omløpsmidler:		Leverandørgjeld	kr 350 000
Varelager	kr 700 000	Kassekreditt	kr 1 000 000
Kundefordringer	kr 300 000	Annen kortsiktig gjeld	kr 100 000
Kontanter og bankinnskudd	kr 150 000	Sum kortsiktig gjeld:	kr 1 450 000
Sum omløpsmidler:	kr 1 150 000		
		SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 4 050 000
SUM EIENDELER	kr 4 050 000		

- Sett opp krav til god finansiering, og undersøk om Rasmussens Fargeglede AS oppfyller disse kravene.
- Vurder og begrunn bankens svar til lånesøknaden.
- Sett opp et nytt forslag til finansiering der kravene til god finansiering er ivaretatt. Begrunn svaret.

Løsningsforslag oppgave 8.8

- Krav til god finansiering:
  - Egenkapitalen bør være 35 % av totalkapitalen (kapitalbehovet).
  - Langsiktig gjeld bør finansiere alle anleggsmidlene, og minimum halve varelageret - helst hele. Det betyr at arbeidskapital i % av varelageret helst skal være 100 %.
  - Omløpsmidler bør være dobbel så stor som kortsiktig gjeld, dvs. likviditetsgrad 1 bør være 200 %.
  - Likviditetsgrad 2 bør være 100 %. Det betyr at omløpsmidler bortsett fra varelageret, skal være like stor som kortsiktig gjeld.

KAPITALBEHOV		FINANSIERING	
Anleggsmidler		Egenkapital	kr 400 000
Lokaler	kr 2 200 000		
Bil	kr 400 000	Langsiktig gjeld	
Inventar	kr 300 000	Pantelån	kr 2 200 000
Sum anleggsmidler	kr 2 900 000		
		Kortsiktig gjeld	
Omløpsmidler		Leverandørgjeld	kr 350 000
Varelager	kr 700 000	Kassekreditt	kr 1 000 000
Kundefordringer	kr 300 000	Annen kortsiktig gjeld	kr 100 000
Kontanter og bankinnskudd	kr 150 000	Sum kortsiktig gjeld	kr 1 450 000
Sum omløpsmidler	kr 1 150 000		
SUM EIENDELER	kr 4 050 000	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 4 050 000

KRAV:	HER:	Formel:
Krav EK % 35		10 % EK kr 400 000 / totalkapital kr 4 050 000
Krav til LIKVG 1 = 2 (200%)		79 % Omløpsmidler / kortsiktig gjeld
Krav til LIKVG 2 = 1 (100%)		31 % (Omløpsmidler - varelager) / kortsiktig gjeld
Arbeidskapital	-kr 300 000	Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld
	-kr 300 000	Langsiktig kapital - anleggsmidler
Arbeidskapital % (minst 50 % helst 100%)	-43 %	Arbeidskapital / varelager

Oppgave 8.8 - Excel-fil

Rasmussens Fargeglede AS oppfyller ingen av kravene til god finansiering.

- b) Jeg vil tro at banken avslår lånesøknad for kassekreditt da risikoen er for stor, fordi finansieringen er såpass svak. Langsiktig lån med pant i anleggsmidler kan bli godkjent. Lånet er på kr 2 200 000 : verdi anleggsmidler kr 2 900 000 = 0,7586, dvs. ca. 76%. Men helheten tatt i betraktning antar jeg at banken avslår begge lånesøknadene, og ber Anders komme tilbake med en ny finansieringsplan.
- c) Sett opp et nytt forslag til finansiering der kravene til god finansiering er ivarettatt.

Jeg foreslår følgende to alternativer:

ALTERNATIV 1

Egenkapital på 35 % av kapitalbehovet = $kr\ 4\ 050\ 000 \cdot 0,35 = \underline{kr\ 1\ 417\ 500}$

Dersom Rasmussen ikke har denne egenkapitalen, kan Anders og hans far få med medeiere i forretningen som kan bidra med egenkapital. Eller de kan vurdere å låne penger privat med for eksempel pant i egen bolig og bruke til egenkapital i bedriften.

Jeg vil ta bort kassekreditten da det er et dyrt lån med høy rente. Jeg forutsetter at det ikke er rabatt ved å betale leverandørgjeld tidligere. Annen kortsiktig gjeld antar jeg er skyldig mva., arbeidsgiveravgift og ferielønn som er rentefritt. For å få like beløp på begge sider har jeg redusert leverandørgjelden.

KAPITALBEHOV		FINANSIERING	
<i>Anleggsmidler</i>		<i>Egenkapital</i>	kr 1 417 500
Lokaler	kr 2 200 000		
Bil	kr 400 000	<i>Langsiktig gjeld</i>	
Inventar	kr 300 000	Pantelån	kr 2 200 000
Sum anleggsmidler	kr 2 900 000		
		<i>Kortsiktig gjeld</i>	
<i>Omløpsmidler</i>		Leverandørgjeld	kr 332 500
Varelager	kr 700 000	Kassekreditt	kr -
Kundefordringer	kr 300 000	Annen kortsiktig gjeld	kr 100 000
Konter og bankinnskudd	kr 150 000	Sum kortsiktig gjeld	kr 432 500
Sum omløpsmidler	kr 1 150 000		
SUM EIENDELER	kr 4 050 000	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 4 050 000

KRAV:	HER:	Formel:
Krav EK % 35	35 %	EK / totalkapital
Krav til LIKVG 1 = 2 (200%)	266 %	Omløpsmidler / kortsiktig gjeld
Krav til LIKVG 2 = 1 (100%)	104 %	(Omløpsmidler - varelager) / kortsiktig gjeld
Arbeidskapital	kr 717 500	Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld
	kr 717 500	Langsiktig kapital - anleggsmidler
Arbeidskapital % (minst 50 % helst 100%)	103 %	Arbeidskapital / varelager

ALTERNATIV 2

Alternativet er å redusere kapitalbehovet. De kan f.eks. lease bil, inngå faktoringavtale på kundefordringene. Eventuelt kjøpe rimeligere bil og inventar, og leie forretningslokaler. Redusere varelageret noe er også en mulighet for å få ned kapitalbehovet.

I dette alternativet har jeg valgt leasing for bil og inventar. Samtidig økt behov for bankinnskudd og kontanter siden en skal betale leie (leasingutgifter). Jeg har valgt å redusere varelageret til kr 500 000. I tillegg regnet med faktoring for kundefordringene, og økt bankinnskudd og kontanter siden en ikke får inn hele beløpet ved å velge faktoring. Da er kapitalbehovet kr 2 900 000.

Videre har jeg valgt 35 % egenkapitalfinansieringen, og antar at banken gir langsiktig lån på 80 % av bygningens verdi. Resten av kapitalbehovet har jeg valgt å finansiere med kortsiktig gjeld, her har jeg satt dette opp som leverandørgjeld på kr 125 000.

KAPITALBEHOV		FINANSIERING	
<i>Anleggsmidler</i>		<i>Egenkapital</i>	kr 1 015 000
Lokaler	kr 2 200 000		
Bil	kr -	<i>Langsiktig gjeld</i>	
Inventar	kr -	Pantelån	kr 1 760 000
Sum anleggsmidler	kr 2 200 000		
		<i>Kortsiktig gjeld</i>	
<i>Omløpsmidler</i>		Leverandørgjeld	kr 125 000
Varelager	kr 500 000	Kassekreditt	kr -
Kundefordringer	kr -	Annen kortsiktig gjeld	kr -
Kontanter og bankinnskudd	kr 200 000	Sum kortsiktig gjeld	kr 125 000
Sum omløpsmidler	kr 700 000		
SUM EIENDELER	kr 2 900 000	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	kr 2 900 000

KRAV:	HER:	Formel:
Krav EK % 35		35 % EK / totalkapital
Krav til LIKVG 1 = 2 (200%)		560 % Omløpsmidler / kortsiktig gjeld
Krav til LIKVG 2 = 1 (100%)		160 % (Omløpsmidler - varelager) / kortsiktig gjeld
Arbeidskapital	kr 575 000	Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld
	kr 575 000	Langsiktig kapital - anleggsmidler
Arbeidskapital % (minst 50 % helst 100%)		115 % Arbeidskapital / varelager

Begge disse alternativene oppfyller alle krav til god finansiering. Her finnes flere løsninger, slik at forutsetninger og begrunnelse er viktig.

Oppgave 8.9

Bedriften KK Karlsen AS som videreselger kjøkkenutstyr, planlegger å utvide vareutvalget sitt med innovative selvvanningspotter. I den forbindelse har innehaver Monika gjort disse overslagene:

- Salget av det nye produktet er beregnet til kr 2 100 000 eksklusiv merverdiavgift per år.
- Alt varekjøp er per 30 dager kreditt.
- Avansen beregnes til 40 %.
- Lagringstiden er på 40 dager.
- Kredittid til kunder er 30 dager.
- 50 % av varesalget er kredittsalg.
- Økning av likvide midler er kr 75 000.
- Inventar og utstyr beregnes til kr 200 000.

Bedriften har følgende mål for finansieringen:

- Egenkapitalprosent 42 %.
- Hele varelageret skal være langsiktig finansiert.

a) Beregne bedriftens kapitalbehov.

b) Foreslå en finansieringsplan som tilfredsstiller bedriftens mål for finansieringen.

Løsningsforslag oppgave 8.9

a) Kapitalbehov

Inndata for beregning av kapitalbehov		Forventet omsetning (salg) ekskl mva:	
eggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	200 000	Beregnet inntakskost/varekostnad:	2 100 000
Betalingsmidler (likviditet):	75 000	Manuell reg. av inntakskost/varek.: Andel kredittsalg:	1 500 000 50,0 %
Gjennomsnittlig lagringstid varelager:	40 dg	Andel kredittkjøp:	100,0 %
Gjennomsnittlig kredittid til kundene:	30 dg	Mva-%:	25 %
Dekningsgrad/bruttofortjeneste:		Avrunding til nærmeste (velg tall):	1
Avanse:	40 %	Antall dager per år:	360 dg

Kapitalbehov	Kroner	% - andel
<i>Anleggsmidler:</i>		
Anleggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	200 000	36,3 %
Sum anleggsmidler	200 000	36,3 %
<i>Omløpsmidler:</i>		
Betalingsmidler (likviditet):	75 000	13,6 %
Varelager	1500000*40/360	166 667 30,2 %
Kundefordringer	2100000*0,50*30/360*1,25	109 375 19,8 %
Sum omløpsmidler:	351 042	63,7 %
Sum kapitalbehov	551 042	100,0 %

Bedriften har et kapitalbehov på kr 551 042.

Oppgave 8.9 modell - Excel-fil

b) Bedriftens krav til finansiering:

1. Egenkapitalen bør være 42 % av totalkapitalen (kapitalbehovet).
2. Langsiktig gjeld bør finansiere alle anleggsmidlene, og hele varelageret. Det betyr at arbeidskapitalen i % av varelageret skal være 100 %.

I tillegg er det ønskelig at følgende krav er oppfylt:

3. Omløpsmidler bør være dobbel så stor som kortsiktig gjeld, dvs. likviditetsgrad 1 bør være 200 %.
4. Likviditetsgrad 2 bør være 100 %. Det betyr at omløpsmidler bortsett fra varelageret skal være like stor som kortsiktig gjeld.

Inndata for oppsett av finansieringsp

tid varekjøp (finansiering leverandørkreditt):

Alt . 1: Manuell registrering av EK, lån og kreditter

	Kr	%
Finansiering med egenkapital:		
finansiering med langsiktige lån og kreditter:		
ng med andre typer kortsiktige lån/kreditter:		

Alt. 2: Finansieringsplan ut fra generelle krav til god finansiering

100 % av anleggsmidlene + av varelageret skal finansieres med langsiktig
Egenkapitalen skal dekke av kapitalbehovet

Vi får da følgende forslag til finansiering:

Finansieringsplan		Kroner	% - andel
<i>Langsiktig kapital:</i>			
Egenkapital		231 438	42,0 %
Langsiktige lån og kreditter		135 229	24,5 %
Sum langsiktig finansiering		366 667	66,5 %
<i>Kortsiktig kapital:</i>			
Leverandørkreditt	1500000*1,00*30/360*1,25	156 250	28,4 %
Andre typer kortsiktige lån/kreditter		28 125	5,1 %
Sum kortsiktig finansiering		184 375	33,5 %
Sum finansiering		551 042	100,0 %

Nøkkeltall finansiering			
Likviditet		Finansiering	
Likviditetsgrad 1	190,4 %	Arbeidskapital i kr	166 667
Likviditetsgrad 2	100,0 %	Arbeidskapital i % av varelager	100,0 %
		Langsiktig kap/(anl.midl+1/2 varel.)	129,4 %
		Egenkapitalprosent	42,0 %

Ved den foreslåtte finansieringen oppfyller KK Karlsen alle krav til finansiering. Det eneste som ikke er oppfylt, er likviditetsgrad 1 som helst skal være 200 %. Denne er på 190,4 %. Jeg mener denne er god nok da den er nær kravet til 200 %, og er over gjennomsnittet i norske bedrifter som ligger på ca. 140 %.

Dersom kravet til likviditetsgrad 1 skal innfris, foreslår jeg å øke langsiktig finansiering opp mot 60 % av verdien av anleggsmidlene $kr\ 200\ 000 \cdot 0,6 = kr\ 160\ 000$, og redusere kortsiktig gjeld tilsvarende. Vi får da følgende finansiering:

Inndata for oppsett av finansieringsp

tid varekjøp (finansiering leverandørkreditt):

Alt . 1: Manuell registrering av EK, lån og kreditter

	Kr	%
Finansiering med egenkapital:		42 %
finansiering med langsiktige lån og kreditter:	160 000	
ng med andre typer kortsiktige lån/kreditter:	3 354	

Alt. 2: Finansieringsplan ut fra generelle krav til god finansiering

100 % av anleggsmidlene + % av varelageret skal finansieres med langsiktig
Egenkapitalen skal dekke % av kapitalbehovet

Finansierungsplan		Kroner	% - andel
<i>Langsiktig kapital:</i>			
Egenkapital		231 438	42,0 %
Langsiktige lån og kreditter		160 000	29,0 %
<i>Sum langsiktig finansiering</i>		391 438	71,0 %
<i>Kortsiktig kapital:</i>			
Leverandørkreditt	$1500000 * 1,00 * 30 / 360 * 1,25$	156 250	28,4 %
Andre typer kortsiktige lån/kreditter		3 354	0,6 %
<i>Sum kortsiktig finansiering</i>		159 604	29,0 %
<i>Sum finansiering</i>		551 042	100,0 %

Nøkkeltall finansiering			
Likviditet		Finansiering	
Likviditetsgrad 1	219,9 %	Arbeidskapital i kr	191 438
Likviditetsgrad 2	115,5 %	Arbeidskapital i % av varelager	114,9 %
		Langsiktig kap/(anl.midl+1/2 varel.)	138,2 %
		Egenkapitalprosent	42,0 %

Oppgave 8.9 alt. 2 modell- Excel-fil

Oppgave 8.10

Ida skal starte opp bedriften Mislitz AS. Bedriften skal drive med import av varer fra Polen som skal videreselges i Norge.

Hun har kjøpt et forretningsbygg til kr 3 600 000, i tillegg trenger hun inventar og utstyr til en sum av kr 1 000 000. Hun trenger også to varebiler som koster kr 350 000 per bil. Ida har beregnet at hun trenger kr 100 000 i likvide midler.

Ida har utført diverse undersøkelser og kommet fram til at omsetning vil være kr 2 000 000 uten merverdiavgift per år. Avansen har hun beregnet til i gjennomsnitt 40 %. Gjennomsnittlig lagringstid for varelageret antar hun vil være 30 dager. Hun kjøper alle sine varer på kreditt, med en kredittid til leverandører på 30 dager. Ida antar også at 80 % av varesalget vil være på kreditt, og kredittiden til kunder antar hun vil være 50 dager.

- Beregn kapitalbehovet til Mislitz AS.
- Sett opp et begrunnet forslag til finansiering.
- Ved nærmere vurdering har Ida kommet fram til at 50 dagers kredittid til kunder er i meste laget, og hun vil redusere denne til 30 dager. Hun vil også prøve å øke kredittiden fra leverandører til 40 dager og samtidig redusere lagringstiden til varelageret til 10 dager. Hvilken innvirkning får disse nye forutsetningene for kapitalbehovet og finansieringen?

Løsningsforslag oppgave 8.10

Sortering av opplysninger:

Bygning	kr 3 600 000
Varebiler	kr 700 000 (NB to stk. á 350 000)
Inventar og utstyr	kr 1 000 000

Sum anleggsmidler	kr 5 300 000
Likvide midler	kr 100 000
Omsetning	kr 2 000 000 (u. mva.)
Avanse	40 %
Gj.sn. lagringstid	30 dager
Kredittkjøp	100 %
Kredittid leverandører	30 dager
Kreditsalg	80 %
Kredittid kunder	50 dager

a) Kapitalbehovet

Legger følgende inn i modellen:

Inndata for beregning av kapitalbehov		Forventet omsetning (salg) ekskl mva:	
Anleggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	5 300 000		2 000 000
Betalingsmidler (likviditet):	100 000	Beregnet inntakskost/varekostnad:	1 428 571
Gjennomsnittlig lagringstid varelager:	30 dg	Manuell reg. av inntakskost/varek.:	
Gjennomsnittlig kredittid til kundene:	50 dg	Andel kredittsalg:	80,0 %
Dekningsgrad/bruttofortjeneste:		Andel kredittkjøp:	100,0 %
Avanse:	40 %	Mva-%:	25 %
		Avrunding til nærmeste (velg tall):	1 kr
		Antall dager per år:	360 dg

Inndata for oppsett av finansieringsplan		Beregning av effektiv rente ved	
Kredittid varekjøp (finansiering leverandørkreditt):	30 dg		

Får følgende kapitalbehov:

Opgave 8.10 modell- Excel-fil

Kapitalbehov	Kroner	% - andel
Anleggsmidler:		
Anleggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	5 300 000	91,4 %
Sum anleggsmidler	5 300 000	91,4 %
Omløpsmidler:		
Betalingsmidler (likviditet):	100 000	1,7 %
Varelager	1428571*30/360	2,1 %
Kundefordringer	2000000*0,80*50/360*1,25	4,8 %
Sum omløpsmidler:	496 826	8,6 %
Sum kapitalbehov	5 796 826	100,0 %

b) Finansiering

Krav til god finansiering er:

- 1) Egenkapital 35 %
- 2) Langsiktig kapital skal dekke alle anleggsmidlene, og helst 100 % av varelageret – minst 50 %.
- 3) Omløpsmidler bør være dobbelt så stor som kortsiktig gjeld. Det betyr at likviditetsgrad 1 er 200 %, og likviditetsgrad 2 bør være 100 %.

Legger dette inn i modell:

Alt. 2: Finansieringsplan ut fra generelle krav til god finansiering		
100 % av anleggsmidlene + Egenkapitalen skal dekke	% 100 % 35 %	av varelageret skal finansieres med langsiktig kapital av kapitalbehovet

Får da følgende finansiering:

Finansieringsplan	Kroner	% - andel
<i>Langsiktig kapital:</i>		
Egenkapital	2 028 889	35,0 %
Langsiktige lån og kreditter	3 390 159	58,5 %
Sum langsiktig finansiering	5 419 048	93,5 %
<i>Kortsiktig kapital:</i>		
Leverandørkreditt 1428571*1,00*30/360*1,25	148 810	2,6 %
Andre typer kortsiktige lån/kreditter	228 968	3,9 %
Sum kortsiktig finansiering	377 778	6,5 %
Sum finansiering	5 796 826	100,0 %

Her ser vi at krav om egenkapitalprosent, langsiktig finansiering av anleggsmidler samt varelager er oppfylt. Likviditetsgrad 1 er for lav, mens likviditetsgrad 2 er oppfylt.

Nøkkeltall finansiering			
Likviditet		Finansiering	
Likviditetsgrad 1	131,5 %	Arbeidskapital i kr	119 048
Likviditetsgrad 2	100,0 %	Arbeidskapital i % av varelager	100,0 %
		Langsiktig kap/(anl.midl+1/2 varel.)	101,1 %
		Egenkapitalprosent	35,0 %

c) Endrede forutsetninger:

Lagringstid	10 dager
Kreditt tid fra leverandører	40 dager
Kreditt tid til kunder	30 dager

Legger disse endringene inn i modell:

Inndata for beregning av kapitalbehov	
Anleggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	5 300 000
Betalingsmidler (likviditet):	100 000
Gjennomsnittlig lagringstid varelager:	10 dg
Gjennomsnittlig kredittid til kundene:	30 dg
Dekningsgrad/bruttofortjeneste:	
Avanse:	40 %

Inndata for oppsett av finansieringsplan	
Kredittid varekjøp (finansiering leverandørkreditt):	40 dg

Oppgave 8.10 c) modell- Excel-fil

Vi får da følgende nye kapitalbehov:

Kapitalbehov	Kroner	% - andel
<i>Anleggsmidler:</i>		
Anleggsmidler (bygninger, maskiner, biler mv):	5 300 000	94,5 %
Sum anleggsmidler	5 300 000	94,5 %
<i>Omløpsmidler:</i>		
Betalingsmidler (likviditet):	100 000	1,8 %
Varelager	1428571*10/360 39 683	0,7 %
Kundefordringer	2000000*0,80*30/360*1,25 166 667	3,0 %
Sum omløpsmidler:	306 350	5,5 %
Sum kapitalbehov	5 606 350	100,0 %

Kapitalbehovet blir redusert med kr 190 476.

Vi setter samme krav til finansiering og får følgende finansieringsplan:

Finansieringsplan	Kroner	% - andel
<i>Langsiktig kapital:</i>		
Egenkapital	1 962 223	35,0 %
Langsiktige lån og kreditter	3 377 461	60,2 %
Sum langsiktig finansiering	5 339 683	95,2 %
<i>Kortsiktig kapital:</i>		
Leverandørkreditt	1428571*1,00*40/360*1,25 198 413	3,5 %
Andre typer kortsiktige lån/kreditter	68 254	1,2 %
Sum kortsiktig finansiering	266 667	4,8 %
Sum finansiering	5 606 350	100,0 %

Vi får da følgende nøkkeltall:

Nøkkeltall finansiering			
Likviditet		Finansiering	
Likviditetsgrad 1	114,9 %	Arbeidskapital i kr	39 683
Likviditetsgrad 2	100,0 %	Arbeidskapital i % av varelager	100,0 %
		Langsiktig kap/(anl.midl+1/2 varel.)	100,4 %
		Egenkapitalprosent	35,0 %

Her ser vi at kravene er oppfylt som sist, bortsett fra likviditetsgrad 1. Når lagringstiden går ned, reduseres varelageret, og det er positivt. Når kredittiden til leverandører økes, bedrer dette likviditeten – men øker leverandørgjelden forholdsmessig. Når kredittiden til kundene reduseres, reduseres også kundefordringene.

Grunnen til at likviditetsgrad 1 ikke bedres i ønsket grad, er at vi reduserer omløpsmidlene, men reduserer ikke kortsiktig gjeld i tilsvarende grad siden kredittiden til leverandører økes. For å få ønsket 200 % i likviditetsgrad 1, kan den langsiktige gjelden eller egenkapitalen økes og den kortsiktige gjelden reduseres.

Langsiktig gjeld er her i underkant av 64 % av verdien av anleggsmidlene, slik at det bør være mulig å øke dette noe. En kan også øke kravet til egenkapital til for eksempel 40 %. Her finnes flere varianter.